

TUGIISIKU KOOLITUS

Kinnitatud 02.01.2025

Õppekava rühm	Sotsiaaltöö ja nõustamine
Õppe kogumaht	260 t. (sh. auditoorset tööd 160t., praktilist tööd 80t. ja iseseisvat tööd 20t)
Õppekava koostamise alus	Kutsestandard Sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialist, tase 4 kohustuslikud kompetentsid ja spetsialiseerumised: <ul style="list-style-type: none"> • B.2.8 Töö abivajadusega (tervisest tuleneva erivajadusega) lapsega; • B.2.9 Töö toimetulekuraskustes isikuga; • B.2.11 Töö väärkoheldud isikuga; • B.2.12 Töö toimetulekuraskustes perega; • B.2.13 Töö sõltuvushäirega isikuga. Tervise- ja tööministri 22.11.2018. a määrus nr 50 „Töökeskkonnavoliniku, töökeskkonnanõukogu liikme ja esmaabiandja koolituse ja täienduskoolituse kord täienduskoolitusasutuses" § 3.
Sihtgrupp	Tugiisiku tööst huvitatud inimesed, kes soovivad omandada teadmisi ja oskusi alustamiseks tööd abivajadusega (tervisest tuleneva erivajadusega) lapse, toimetulekuraskustes isiku, väärkoheldud või sõltuvushäirega isikuga.
Õppe alustamise tingimused	Täisealine isik. Vastavus Sotsiaalhoolekande seaduse § 25 lõike 2 punktis 1 ja Lastekaitse seaduse § 20 esitatule.
Eesmärk	Koolituse läbinu mõistab tugiisiku teenuse olemust ja eetilisi lähtekohti; arendab ja toetab kliendi tegevusvõimet tema vajadustest, valmidusest ja heaolust lähtuvalt ning juhendab klienti igapäevaelu toimingutes.
Õpiväljundid	<ul style="list-style-type: none"> • mõistab tugiisiku teenuse olemust ja eetilisi lähtekohti; • arendab kliendi sotsiaalseid oskuseid; • toetab kliendi tegevusvõimet, et see säiliks ja areneks; • juhendab klienti igapäevaelu toimingutes; • toetab klienti võimetekohasel panustamisel ühiskonda, sh asjaajamise korraldamisel ja võrgustiku loomisel; • toetab abivajadusega last, toimetulekuraskustes isikut/peret, väärkoheldud inimest ja sõltuvushäirega isikut; • osutab vajadusel esmaabi.
Õppe sisu	<ul style="list-style-type: none"> • Tugiisiku töö alused • Tugiisiku koht sotsiaalhoolekandes, pädevus ja vastutus • Tugiisiku isiksuseomadused, väärtused ja põhimõtted • Seadusandlus, õigused ja kohustused tugiisiku töös • Eetilised aspektid tugiisiku töös ja isikuandmete kaitse • Teenuste osutamine tugiisiku töös. Levinumad teenused • Erivajaduse ja puuete liigid, enamlevinud diagnoosid

- Riiklikud teenused/toetused ja nende taotlemine
- Arengupsühholoogia alused: elukaare etapid (lapsepõlvest vanaduseni)
- Levinumad psühholoogilised probleemid inimese elu erinevatel perioodidel
- Erivajadustega inimestega suhtlemine eriolukordades
- Probleemse käitumise põhjused, tagajärjed ja prognoosid
- Reageerimine käitumisprobleemidele
- Teenuste osutamise etapid
- Suhtlemispsühholoogia põhimõtted tugiisiku töös (kontakti loomine, aktiivne kuulamine jne.)
- Individuaalne töö, meeskonnatöö, võrgustikutöö
- Perevägivalda ja väärkohtlemise olemus, liigid: äratundmine, sekkumine. Agressiivse käitumise tüübid
- Tugiisiku töö väärkoheldud inimestega
- Konfliktipsühholoogia: olemus, liigid, sekkumised
- Koostöö keeruka kliendiga
- Esmaabiandja väljaõpe
- Praktika

Õppemeetodid

- Suhtluspõhised loengud, kus seostatakse teooriat praktiliste näidetega e. tagatakse koolitavate kaasamine ja soodustatakse aktiivset õppimist.
- Grupiarutelud ja individuaalanalüüsid, mis aitavad osalejatel soovitud oskusi paremini omandada.

Õppematerjalide loend

- Asberg, M. (2012). Hooldus erinevate haiguste korral ja ravimiõpetuse alused: hooldustöötaja riikliku õppekava rakendamist toetav õppematerjal. Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus
- Teekond erilise lapse kõrval. Käsiraamat puudega ja erivajadustega laste ning noorte lähedastele.
- <http://www.epikoda.ee/wpcontent/uploads/2012/03/Teekond-eriliselapse%C3%B5rval.pdf>-WEB.pdf Sotsiaalkindlustusamet
<http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/et>
- Minu eriline laps – vastuseid küsimustele.
http://www.kliinikum.ee/attachments/article/114/minu_eriline_laps.pdf
- Sotsiaalhoolekande seadus. <https://www.riigiteataja.ee/akt/113032019155>
- Teekond erilise lapse kõrval.
<https://www.epikoda.ee/wpcontent/uploads/2017/01/Teekond-erilise-lapse-korval.pdf>
- Sotsiaalministeerium. <https://www.sm.ee/et>
- Liiger, M., Levit, M. (2001) Esmaabi käsiraamat. K-Kirjastus
- Bolton, R. (2002). Igapäevaoskused. OÜ Väike Vanker.
- Jaanisk, M., Koor, M. Jt (2015). Hoolides ja hoolitsedes. Õpik-käsiraamat hooldustöötajale. Kirjastus Argo.
- Pajuri, T. (2018). Eriline maailm. Avita Kirjastus.
- Juhtumikorralduse käsiraamat, 2006, Tartu Ülikooli Pärnu Kolledž.

Õpitulemuste hindamise viis	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hindamismeetod: juhtumianalüüsi koostamine ja esitamine. Hindamiskriteerium: õpilane lahendab koolitaja poolt etteantud juhiste põhjal juhtumi (iseseisev töö) ning kaitseb seda kaasõpilaste ees. 2. Hindamismeetod: praktilised situatsioonülesanded Hindamiskriteerium: juhendaja poolt etteantud situatsioonide lahendamine. 3. Hindamismeetod: erinevad esmaabi ülesanded. Hindamiskriteerium: esmaabi testi sooritamine positiivsele tulemusele.
Lõpetamise tingimused ja väljastatavad dokumendid	<p>Õpiväljundid omandanud ning hindamise läbinud koolitavale väljastatakse tunnistus. Hindamisel mitteosalenud või hindamist mitteläbinud koolitavale väljastatakse tõend koolitusel osaletud mahu ja läbitud teemade kohta.</p> <p>16 õppetundi kestva esmaabimooduli eduka läbimise korral väljastatakse osalejale esmaabi-alaseid baasteadmisi kinnitav tunnistus, kas eraldi dokumendina või kantakse informatsioon esmaabimooduli läbimise kohta tugiisiku koolituse tunnistusele.</p>
